

УЧАСТЬ ПРОВІДНИХ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ВІД УКРАЇНСЬКОЇ РСР В ПЕРІОД ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ 1941-1945 РР. ТА ЇХ БЕЗПОСЕРЕДНЄ ЗНАЧЕННЯ НА РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕМОГИ СРСР В БОРОТЬБІ З НІМЕЦЬКИМ ФАШИЗМОМ

Сучасне українське суспільство, далеке значним проміжком часу від подій тих часів, коли не тільки йому, але й усій світовій спільноті загрожувала т. з. епідемія нацизму, зокрема, у зв'язку із поширенням в українському суспільстві нових поглядів на історію Української РСР та усього СРСР загалом, що доходить до пересічного українця різноманітними способами, можна і так сказати, пропаганди, шляхом засобів масової інформації, лозунгів різноманітних політичних партій і т. п., спричинило розрив в цьому і так довший час, з моменту його незалежності, дестабілізованому відсутністю взаємної консолідації та солідарності з іншими країнами пострадянського простору, суспільстві.

Саме тому у вивченні Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр., аспект наукових досліджень цієї теми є для нас не тільки невід'ємною, але й ключовою детермінантою об'єктивних результатів досліджень у вивченні подій тих часів.

У дослідженнях учасників бойових дій від Української РСР слід віднести дві окремі, але однаково важливі галузі діяльності українців та їх вплив на результати перемоги СРСР у боротьбі з німецьким фашизмом. Вельми важливою, тією, без якої результати перемоги вчені могли б ставити під сумнів була діяльність Партизанського руху опору, яку очолював житель української РСР С. А. Ковпак. Тією другою в дослідженні цієї теми була діяльність жителів від Української РСР в лавах РККА (укр. РСЧА), де, наприкінці Великої Вітчизняної війни 41-45 рр. відзначив себе житель УРСР, офіцер Червоної Армії О. П. Берест, який, хоча це й довший час замовчувалося, організував та вивісив Стяг Перемоги над Рейхстагом 30 квітня 1945 року, і це, була не єдина його заслуга, присвячена боротьбі з фашизмом.

Саме у спробі вивчення цих двох визначних персоналій, побудовані наші наукові дослідження, первинною метою яких є передусім довести до українського суспільства той факт, кого саме і чому слід вважати одвічними героями України та й усього людства загалом.

Від початку Великої Вітчизняної війни 22 червня 1941 року на той час у лавах Червоної Армії служили десятки тисяч українців. З перших днів війни вони стали учасниками запеклих боїв, виявляючи мужність і героїзм у боротьбі з фашизмом.

В той же час керівники прифронтових областей отримали директиву від 29 червня 1941 року, в якій були визначені завдання місцевих партійних, профспілкових, комсомольських організацій по розгортанню всенародної партизанської війни в тилу німецько – фашистської армії. Були створені партизанські загони, які активно включились в боротьбу з ворогом. Серед активно діючих за-

гонів був Путивльський у Спадщанському лісі під командуванням С. Ковпака [5, с. 34].

Уже 26 вересня до Путивльського приєднався Конотопський загін В. Кочемазова, а 18 жовтня – другий Путивльський загін під командуванням С. Руднева. Таким чином був створений об'єднаний Путивльський партизанський загін. Командиром загону став С. Ковпак, комісаром – С. Руднев, начальником штабу В. Базима. З цього часу і почалась славна історія партизан – ковпаківців та їх героїчного лідера С. Ковпака [3, с. 5]

Під час Карпатського рейду 1943-1944 рр., успішному у проведенні бойових операцій у боротьбі з німецькими інтервентами С. Ковпаку довелося одночасно вступити у збройний конфлікт зі своїми співвітчизниками, бійцями іншої, також української, партизанської армії ОУН – УПА, що діяла в теренах західної України ще задовго до приходу ковпаківців від 1942 р., яка мала, зважаючи на момент II Світової війни, спільну з ковпаківськими партизанами ідею боротьби з нацистами, але відмовилася від альянсу з ними, оскільки концепція бійців УПА полягала у здобутті УССД (Українська самостійна соборна держава), і як такою не передбачала консолідації з представниками Червоної Армії від Української РСР, вважаючи їх своїми ворогами нарівні з ворогами Третього Рейху [10, с. 224]

Та, на нашу думку, важливим було не те, за інтереси якої держави (в даному випадку за інтереси СРСР) воювали партизанські загони С. Ковпака, але, передусім з ким (тобто з нацистами) і навіщо, що партизанам УПА, принаймі на період II Світової війни, слід було взяти в увагу.

За успішні бойові операції в тилу ворога, а також успішний похід під час Карпатського рейду, С. Ковпак був двічі нагороджений Героєм Радянського Союзу та чином генерал – майора [7, с. 56]

Його затьятою боротьбою з окупантами, особливо з військами СС, які на відміну від військ Вермахту, онтогоністично та умисне винищували цивільне населення жителів СРСР в рр. Великої Вітчизняної війни піддалися овації війська Союзників.

Учасники руху Опору Європи вважали його своїм старійшиною, а один партизанський загін у Франції 1943 р. навіть присвоїв собі ім'я С. Ковпака [2, с. 119].

Не менш важливою персоналією від Української РСР, яка своєю службою в рядах РСЧА внесла неоцінний вклад в історії світової боротьби з епідемією нацизму був також Олексій Берест.

Пройшовши усю Велику Вітчизняну війну від Москви до Берліну, саме О. Берест був одним із тих поодиконих офіцерів в СРСР, які володіючи знаннями іноземних мов, проводили наприкінці війни 1945 р. переговори з офіцерами від Третього Рейху щодо капітуляції Німеччини [1, с. 7].

Довший час в радянському суспільстві замовчувалося, і що, найбільш болюче, присвоювалось іншим, факт того, що саме О. Берест, оскільки він був мол. лейтенантом, очолив та вивісив Стяг Перемоги над Рейхстагом 30 квітня 1945 року [6, 124 с.]

У боях за Рейхстаг О. Берест воював у 150 -й стрілецькій дивізії у батальйоні капітана Неустроева. Слід зазначити, що для кожної із дев'яти дивізій 3 – і

ударної армії, які вели бої у центральній частині Берліна, виготовили прапори для можливого підняття їх над Рейхстагом, проте саме прапор під п'тим номером, що був переданий батальйону Неустроева був встановлений на Рейхстагу [4, м. 146].

В офіційній Радянській історіографії зазначено, що Прапор Перемоги встановили сержанти М. Єгоров та М. Кантарія. Проте на основі звітів воєначальників керівництва Кремля можна зробити досить об'єктивні висновки про те, що серед героїв був О. Берест, і цей факт приховувався. Так, в протокольному документі тих років «Бойова характеристика стягу», підписаному командуючим військами 3-ї ударної армії, генерал-полковником Кузнєцовим та членом Військової ради армії генерал-майором Литвиновом, зазначено: « Відважні воїни комуніст лейтенант Берест, комсомолец сержант Єгоров і безпартійний молодший сержант Кантарія встановили стяг над будівлею німецького парламенту» [8, с. 87].

Звісно, ніхто не заперечує героїчного подвигу Єгорова та Кантарії, але чому, в такому випадку, радянське суспільство, намагалося заперечити героїчний подвиг О. Береста. В цьому питанні існує ряд теорій, але оскільки ні одна з них покищо ще не доказана, на нашу думку, слід утриматися від поспішних висновків, щоб залишатись об'єктивними у своїх наукових дослідженнях ролі провідних учасників бойових дій від Української РСР.

Не тільки героїчно у своєму житті, але героїчно у своїй смерті загинув так і не визнаний радянським суспільством український герой Олексій Берест, рятуючи 5 листопада 1970 року маленьку дівчинку з – під коліс поїзда, при цьому, сам загинувши. [9, с. 8].

Хотілося б тільки додати, оскільки факти і так уже сказали про себе дуже багато, що без С. Ковпака, відрізана від окупованих земель СРСР нацистами, Червона Армія не могла б проводити в тилу ворога бойові операції та без О. Береста, без якого вивішення Стягу Перемоги бої могли б тривати подальші дні кровопролиття та жертв, а також тисячі солдатів від Української РСР, радянське суспільство, та й не тільки радянське, але уся світова спільнота, вимушена була б так чи інакше переглянути альтернативні, більш затяжні та кровопролитні, у вивченні історії Великої Вітчизняної війни, наслідки для світової спільноти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамець В. Справедливість воссторжествовала через 60 лет: о судьбе Алексея Береста / Абрамець В. // Суми і сумчани. – 2005. – № 21. – С. 7.
2. Быков А. Сказание о Путивле. – Сумы: Редакционно – издательский отдел облуправления по печати, 1991. – 123 с.
3. Герой, яким пишається Сумщина (до 125-річчя від дня народження двічі Героя Радянського Союзу, партизанського генерала Сидора Артемовича Ковпака (1887-1967)): бібліографічний рекомендаційний список / ОКЗ «Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Острозького» ; укладач Н. В. Стеценко. – Сума, 2012. – 12 с.
4. Книга Пам'яті України. Сумська область. Т. 8. – Суми: ВВП: «Мрія – 1» ЛТД, 1995. – 364 с.
5. Ковпак С. А. Від Путивля до Карпат. – К.: Видавництво політичної літератури, 1973. – 224 с.
6. Луговской А. Классическое лето. – Сумы:ВВП «Мрія – 1» ЛТД, 2005. --159 с.
7. Мазуренко Ю. П., Рубанов А. Н. Спадщанский лес. Партизанский заповедник. – Харьков: Прапор, 1985. – 190 с.

8. Нестеренко П. Чесне ім'я Олексія Береста // Нестеренко П. Подвигу вогонь незгасний. – Суми: Козацький вал, 2000. – С. 175.
9. Прапор Перемоги Олексія Береста (до 90 – річчя від дня народження Героя України О. П. Береста, уродженця с. Горяїстівка Охтирського району Сумської області): рекомендаційний список / ОКЗ «Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Острозького»; уклад. Н. Ю. Курносова. – Суми, 2011. – 12 с.
10. Руднев С. В. Легендарный рейд. – Ужгород: Карпати, 1967. – 340 с.

*А. В. Редько,
студентка II курсу
Науковий керівник: І. М. Кобзар,
старший викладач кафедри українознавства,
Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського*

РОЛЬ МОВНИХ ЗАСОБІВ У ФОРМУВАННІ АКСІОЛОГІЧНИХ ВИМІРІВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Розвиток суспільства супроводжується різними змінами як технологічних процесів, так і соціально-культурних упродовж існування всієї історії людства.

У сучасній Україні ця тема є дуже актуальною, бо наша держава знаходиться у стадії розвитку, намагаючись з кожним днем стати на сходинку вище й не поступатися розвиненим європейським державам, а мова, як найголовніший засіб спілкування, відіграє важливу роль у формуванні та розвитку будь-якого суспільства. Крім того, саме мовні засоби стають виразниками позитивних і негативних рис, а відповідно, і оцінок того чи іншого суспільного явища чи суспільства в цілому. Початок третього тисячоліття став періодом якісної трансформації людства й моментом переходу до нової соціально-економічної формації, яку прийнято сьогодні називати інформаційним суспільством.

Метою статті є визначення ролі мовних засобів у формуванні аксіологічних вимірів функціонування інформаційного суспільства.

Більшість досліджень інформаційного суспільства присвячені вивченню технологічних та економічних перетворень, які супроводжують новий етап розвитку суспільства. Концепцію інформаційного суспільства розглядали як зарубіжні, так і вітчизняні дослідники: Д. Белл [1], Г. Бехманн [2], В.І. Гриценко [3], А.В. Назарчук, Н.В. Попкова, В.С. Степін, Ю. Хаяші [9] та багато інших.

Відомі декілька трактувань цього феномену. Поняття «інформаційне суспільство» з'явилося у другій половині 60-х років ХХ століття. Вперше цей термін використано в Японії. Його авторство приписують професору Токійського технологічного інституту Ю. Хаяші. Інформаційне суспільство визначалось як таке, де процес комп'ютеризації дасть людям доступ до надійних джерел інформації, позбавить їх від рутинної роботи, забезпечить високий рівень автоматизації виробництва [9, с. 29].

Термін «інформаційне суспільство» в Д. Белла – це нова назва для постіндустріального суспільства, концепт, що підкреслює не його положення в послідовно-